

BN-1002

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

March / April - 2014

FE - Sanskrit Compulsory

[स्वप्नवासवदत्तम् : अंक - ४-५-६ - भास]

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ (अ) गमे ते त्रश श्लोकोनो अनुवाद करो :

९

- (१) कामेनोज्जयिनां गते मयि तथा कामप्यवस्थां गते
दृष्ट्वा स्वैरमवन्तिराजतनयां पञ्चेषवः पातिताः।
तैरद्यापि सशल्यमेव हृदयं भूयश्च विद्धा वयं
पञ्चेषुर्मदनो यदा कथमयं षष्ठः शरः पातितः॥
- (२) दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलोडनुरागः
स्मृत्वा स्मृत्वा याति दुःखं नवत्वम्।
यात्रा त्वेषा यद् विमुच्येह बाष्पं
प्राप्तानृण्या याति बुद्धिः प्रसादम्॥
- (३) रुपाश्रिया समुदितां गुणतश्च युक्तां
लब्ध्वा प्रियां मम तु मन्द इवाद्य शोकः।
पूर्वाभिघातसरुजोऽप्यनुभूतदुःखः
पद्मावतीमपि तथैव समर्थयामि॥
- (४) किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे
कन्या मयाप्यपहृता न च रक्षिता सा ।
भाग्यैश्चलैर्महदवाप्तगुणोपघातः
पुत्रः पितुर्जनितरोष इवास्मि भीतः ॥
- (५) प्रच्छाद्य राजमहिषीं, नृपतेर्हितार्थं
कामं मया कृतमिदं हितमित्यवेक्ष्य।
सिद्धेऽपि नाम मम कर्मणि पार्थिवोडसौ
किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे॥

- (બ) ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો : ૫
- (૧) અનતિક્રમણીયો હિ વિધિઃ।
 - (૨) સ્ત્રીસ્વભાવસ્તુ કાતરઃ।
 - (૩) કિં વિરચિકાં સ્મરસિ
 - (૪) આર્થિસ્વં નામ શરીરમપરાધ્યતિ।
- ૨ સ્વપ્નવાસવદ-તસ્ય દાહકોઽભૂન્ન પાવકઃ। આ વિધાનની યોગ્યતા દર્શાવો. ૧૪
- અથવા**
- ‘સ્વપ્નવાસવદતમ્ નો ઉદયન કુલીન, સાચો પ્રેમી અને આદર્શ પતિ છે’. - આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ પ્રમદવનનું દૃશ્ય અને તેનું નાટ્યગત મહત્ત્વ ચર્ચો. ૧૪
- અથવા**
- સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ નાટકના પાંચમા અંકનું રસદર્શન કરાવો.
- ૪ ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- (૧) ઘોષવતી વીણાનો પ્રસંગ
 - (૨) ચતુર્થ અંકનો પ્રવેશક
 - (૩) પદ્માવતીની શીર્ષવેદના
 - (૪) ભાસનું જીવન
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) વિદૂષકના મતે સુખ કોને કહેવાય ?
 - (૨) ઊડતાં ભમરા-ભમરીને જોઈને ઉદયને શો નિર્ણય કર્યો?
 - (૩) ઉદયનનો ઉત્તર વાસવદત્તા, પદ્માવતી અને તેની દાસીને કેવો લાગ્યો ?
 - (૪) વિદૂષકે રાજમહેલમાં ઉદયનને જવા શા માટે કહ્યું ?
 - (૫) ચોથા અને પાંચમા અંક વચ્ચે કયો અર્થોપક્ષેપક પ્રયોજાયો છે ?

- (૬) 'સમુદ્રગૃહકે કિલ શય્યાસ્તીર્ણા'નો શોર અર્થ થાય ?
- (૭) ઉદયનની આંખો ઘેરાવા માંડતાં વાર્તાનો આરંભ શી રીતે કર્યો ?
- (૮) ભાસે પાંચમા અંકમાં કેવા રસો નિષ્પન્ન કર્યા છે ?
- (૯) રાજ્યલક્ષ્મીને કોણ ભોગવી શકે છે ?
- (૧૦) ન્યાસ સોંપતા શું ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ ?
- (૧૧) રાજા ઉદયને રુમણવાનને શઠ કેમ કહ્યો ?
- (૧૨) ભરત વાક્ય કઈ સંધિનું કેટલામું અંગ છે ?
-